

Antopäivä: 15.10.2019	Voimaantulopäivä: 15.10.2019	Voimassa: toistaiseksi
Lainsäädäntö, johon ohje perustuu: Laki liikenteen palveluista (320/2017) II osan 9 luvun 95 §		
Muutostiedot: Korvaa 31.5.2018 annetun ohjeen Merenkulun kabotaasiluvan hakeminen (TRAFI/186471/03.04.01.01/2018)		

Merenkulun kabotaasiluvan hakeminen

1 MERENKULKU SUOMEN VESIALUEELLA

1.1 Oikeus merenkulkuun Suomen vesialueella

Kauppamerenkulkuun Suomen vesialueella ei saa käyttää muita kuin suomalaisia aluksia, ellei kysymyksessä ole ulkomaanliikenne. Muita kuin suomalaisia aluksia ei saa käyttää myöskään sellaiseen risteilyalusliikenteeseen, jossa risteilyalus lähtee suomalaisesta satamasta ja palaa takaisin suomalaiseen satamaan.

Euroopan unionin jäsenvaltioiden alukset ovat kuitenkin oikeutettuja harjoittamaan kauppamerenkulkua palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta meriliikenteeseen jäsenvaltioissa (meriliikenteen kabotaasi) annetun neuvoston asetuksen (ETY) n:o 3577/92 ja muita kuin jäsenvaltiosta olevia liikenteenharjoittajia koskevista edellytyksistä saada harjoittaa siellä sisävesiväylien tavara- ja henkilöliikennettä annetun neuvostonasetuksen (ETY) n:o 3921/91 mukaisesti. Edellä mainittuja neuvoston asetuksia sovelletaan matkustaja- ja tavarakuljetuksiin.

1.2 Meriliikenteen kabotaasin poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto antaa luvan kauppamerenkulun harjoittamiseen ulkomaisella aluksella, jos tarkoitukseen ei ole kohtuudella saatavilla Suomen tai muun Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla purjehtivaa alusta ja kysymyksessä on:

- 1) Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen välinen liikenne; tai
- 2) ulkomaisen aluksen käyttöön Suomessa on erityisiä syitä.

Lupa annetaan enintään vuodeksi kerrallaan. Ennen luvan myöntämistä Liikenne- ja viestintäviraston on kuultava niitä, joita asia koskee, jollei asian luonteesta tai kiireellisyydestä muuta johdu.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan vieraan valtion kanssa tehdyn sopimuksen johdosta ja vastavuoroisuuden ehdolla säätää, että kyseisen vieraan valtion alukset ovat oikeutettuja ilman Liikenne- ja viestintäviraston lupaa harjoittamaan kauppamerenkulkua joko kokonaisuudessaan tai joiltakin sopimuksessa määrätyiltä osin. Suomen ja Norjan välillä on tehty sopimus siitä, että Norjassa rekisteröidyt alukset ovat oikeutettuja harjoittamaan Suomen vesialueella tapahtuvaa muuta kauppamerenkulkua kuin ulkomaanliikennettä siltä osin kuin kysymys on meriliikenteen kabotaasista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa liikenteen palveluista annetun lain mukaan tarkempia määräyksiä luvan hakemiseen liittyvistä selvityksistä. Liikenne- ja viestintävirasto on päättänyt antaa määräyksen sijasta tämän ohjeen. Se ei ole oikeudellisesti sitova ja Liikenne- ja viestintävirasto voi vaatia myös muuta tarvittavaa selvitystä tilanteen mukaan.

1.3. Hakemus ja siihen liitettävät selvitykset

Hakijan on tehtävä vapaamuotoinen, kirjallinen hakemus Liikenne- ja viestintävirastolle riittävän ajoissa ennen luvan tarvetta, jotta virasto voi kuulla niitä, joita asia koskee.

Hakemuksessa selvitetään, miksi lupa tarvitaan ja mitkä ovat erityiset syyt ulkomaisen aluksen käyttämiseen Suomessa. Hakija voi esimerkiksi varustamoilta saaduilla vastauksilla osoittaa, että suomalaista tai muun Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla purjehtivaa alusta ei ole kohtuudella saatavissa tarkoitettuun toimintaan. Hakijan on selvitettävä, minkä satamien tai Suomen aluevesillä olevien laitteiden tai rakennelmien välillä alus liikennöi.

Hakemuksessa annetaan käytettävästä aluksesta seuraavat tiedot: aluksen nimi, kansallisuus, brutto- ja nettovetoisuus, mitat ja tiedot aluksen voimassaolevista vastuuvakuutuksista. Edellä mainitut tiedot voidaan selvittää esimerkiksi hakemukseen liitettävillä kopiolla seuraavista asiakirjoista: alusrekisteriotteesta, mittakirjasta, luokitustodistuksesta, vastuuvakuutustodistuksesta (Shipowner's Liability Insurance P & I) ja aluksen kaskovakuutuksesta (Hull & Machinery Insurance).

Hakemuksessa annetaan selvitys laivanisännästä ja hänen kotipaikastaan. Laivanisännällä tarkoitetaan sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräamisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan sellainen henkilö, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

Hakemuksessa selvitetään laivanisännän kyky huolehtia taloudellisista vastuistaan ja velvoitteistaan. Suomalaisen yhteisön osalta voidaan toimittaa esimerkiksi tilaajavastuuraportti osoituksena siitä, että yhtiö on hoitanut lakisääteiset vero- ja työntantajavelvoitteensa. Ulkomaisen yhtiön taloudellinen tilanne voidaan osoittaa esimerkiksi edellisen tilikauden tilinpäätöksellä ja taseella.

Juha-Matti Korsi
osastopäällikkö

Sirpa Pasula
lakimies